N° 3[illegible]2. 1859.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *ƒ* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DONDERDAG 8 SEPTEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 September.

Er zijn op dit oogenblik twee zaken, die in de Italiaansche verwikkelingen de aandacht trekken. De eerste is een officieel feit, namelijk het antwoord door Viktor Emmanuel gegeven aan de bezending uit Toskane, die hem de inlijving van het hertogdom in 't Piëmonteesch-Lombardiesch koningrijk is komen aanbieden. De andere is slechts een berigt van het *Journal des Débats*, dat, hoewel het bevestiging behoeft, allen schijn heeft van waar te zijn; zij betreft de voorstellen, die door den hertog de Grammont aan den Paus zouden zijn gedaan omtrent de toekomstige regeling der Kerkelijke Staten.

Het antwoord van den Sardinischen Koning laat het raadsel, wat er van de hertogdommen komen zal, onopgelost. De revolutionnairen maken er zich blij meê en vieren feest, als ware de zaak voltrokken. Het is vertooning om de menigte in beweging te brengen en te houden door middel van straat-manifestatiën als daar zijn, gedwongene illumminatiën, luidruchtige inhalingen en optogten enz., waarmede men dan tevens aan de ligtgeloovigen in Europa en aan die belang hebben om zich ligtgeloovig te houden het bewijs levert, dat de bevolkingen in Midden-Italië, die eeuwen lang hare zelfstandige onafhankelijkheid ten koste van goed en bloed hebben verdedigd, nu niets vuriger verlangen dan onder te gaan in het Sardiniesch koningrijk, en dat bepaaldelijk Florence, de beroemde hoofdstad van Toskane, die ten allen tijde een groot-hertogelijk hof met een korps diplomatiek en al wat er bij hoort, heeft bezeten, er thans vurig op gesteld is, om van dien hoogen rang af te dalen, ten einde te worden eene afgelegene provinciestad, als b. v. Middelburg in het koningrijk der Nederlanden! Verbeeld u de Hagenaars, die, in optogt naar Utrecht vertrekken, ten einde de Stichtenaren te bidden, dat zij toch in Gods naam de rezidentie gelieven over te nemen, opdat het koninklijk hof, het korps diplomatiek, alle ministeriën en alle hooge kollegiën van Staat niet langer in den Haag verblijven, maar hoe eer hoe beter naar de bisschopsstad verhuizen! Wie zulk een sprookje aan een Nederlander te Florence zou vertellen, zou worden uitgelagchen. En in Nederland zijn er ontelbaren, die hetzelfde sprookje van Florence in vollen ernst opnemen, en gelooven dat de Toskaners te Florence van ganscher harte illumineren, omdat zij eindelijk het geluk zullen hebben, om ten behoeve van Turijn en Milaan arm en verlaten te worden. Er wordt intusschen te Florence geïllumineerd, dat is een feit. Maar is het noodig te bewijzen, dat het eene gedwongene fraaijigheid is, gelijk al de illuminatiën, die Parijs en alle steden en dorpen van Frankrijk hebben verlicht in de dagen van 1848, toen gansch Frankrijk onder den druk der revolutie zat. Dat men evenwel te Turijn feest maakt, dat laat zich begrijpen. Maar of het antwoord des Konings aan de bezending uit Florence daartoe regt geeft, mag betwijfeld worden. Waar komt dat antwoord op neer? In korte woorden hierop: „Ik begeer bezit te nemen van Florence, doch ik mag en kan niet. Maar heb een weinig geduld: misschien komt er een kongres. Ik heb eenige hoop, dat een kongres mij zou veroorlooven om uw hertogdom bij mijn koningrijk in te lijven."

Dat Viktor Emmanuel verlangt een groot monarch te worden, ofschoon hij niets groots heeft dan een grooten snorbaard, zooals Cretineau Joly zegt, laat zich aannemen. Maar dat *mag* niet voor 't oogenblik. Hij is immers onderteekenaar van den vrede van Villafranca, waarin zonder eenig voorbehoud de bepaling is opgenomen, dat de hertogdommen terugkeeren tot hunne wettige vorsten. Mogt hij te Turijn onder deze omstandigheden Toskane aanvaarden, het zou niet meer of minder beteekenen dan eene oorlogsverklaring tegen Oostenrijk en Frankrijk.

Intusschen, men is te Turijn niet al te naauwgezet in het naleven van de internationale regten, en men zou daar al ligtelijk besluiten tot hetgeen niet *mag*, indien men slechts *kon*. Maar het *kunnen* ontbreekt thans evenzeer als het *mogen*.

Men kan den vrede van Villafranca niet openlijk schenden, zoolang Frankrijk daartoe geen verlof of steun geeft. Men doet langs omwegen al wat mogelijk is, omdat Keizer Napoleon begrijpt daarvoor de oogen te moeten sluiten; maar officieel blijft men bij den vrede van Villafranca. Het is voor als nog een geheim, wat men te Parijs met Midden-Italië voor heeft; maar inmiddels is het zeker, dat men te Turijn geen verlof heeft om er officieel bezit van te nemen, gelijk men het feitelijk tracht te doen.

Of men dat verlof van Frankrijk ooit verkrijgen zal? Wij betwijfelen 't. Keizer Napoleon kan dat niet geven, zonder aan de traditionele politiek van Frankrijk te verzaken ten zijnen schade. Mogt hij Sardinië verheffen tot een koningrijk van 20 millioen zielen — indien het mogelijk is zulk een koningrijk te doen stand houden — dan zou hij daarvan geen andere uitkomst verkrijgen, dan dat het nieuwe koningrijk zich aansluiten bij Engeland, en in geval van een oorlog van Frankrijk met Engeland of Duitschland, de Fransche grens in 't zuid-oosten onveilig maken zou. Nu reeds keert men zich te Turijn naar Engeland, Rusland en Pruissen. En als Viktor Emmanuel een kongres verlangt, dan is het, omdat Pruissen Rusland en Engeland er belang bij hebben, dat in Italië aan de Fransche grens een koningrijk komt, dat in geval van oorlog tegen Frankrijk hulp kan bieden. Het is mogelijk dat er een kongres komt, maar niet vóór dat wij het zien, zullen wij gelooven, dat Frankrijk zich Koning Viktor Emmanuel door Pruissen, Russen en Engelschen laat opdringen als de aanzienlijke mogendheid, die over 20 millioen zielen gebiedt en een leger van honderd vijftig duizend man aan de Fransche grenzen zou kunnen brengen, op het oogenblik dat de Engelschen langs de zee en de Duitschers langs den Rijn met al hunne magt Frankrijk bedreigen. Keizer Napoleon is niet in Italië afgedaald om Frankrijk op te offeren ten voordeele van Engelschen, Duitschers en Russen.

Wanneer men dat alles in aanmerking neemt, dan blijft er van het antwoord van Koning Viktor Emmanuel niets over, dan dat hij goeden wil heeft om een groot koning te worden, maar nog geen kans heeft om er toe te komen.

De tweede zaak, waarvan op dit oogenblik spraak is, betreft de voorstellen, welke de Fransche gezant te Rome aan den Heiligen Stoel namens Keizer Napoleon zou hebben gedaan, en die, zoo zij zijn, gelijk het *Journal des Débats* ze verhaalt, — hetgeen niet onwaarschijnlijk is — blijk geven van het misbruik, dat Frankrijk van zijne magt in Italië maakt. Nu Oostenrijk uit Italië verjaagd is, heeft Frankrijk bij den Heiligen Stoel geen tegenwigt. Frankrijk is er alleen en heeft daarenboven Rome in zijne magt. Italië mogt niet Oostenrijksch zijn, zoo heette het vóór den oorlog, noch Fransch. Het heeft opgehouden Oostenrijksch te zijn. Goed. De belofte was, het zou ook niet Fransch mogen zijn. En nu, wat zien wij? Men poogt Italië door de revolutiën, die Frankrijk ondergaan heeft, op Fransche leest naar Fransche wetten te schoeijen, en zelfs de Kerkelijke Staten moeten op dezelfde manier aan de revolutie in de armen worden geworpen, middelerwijl de Paus met zijne goedkeuring de onvermogende toeschouwer daarvan zal moeten worden en blijven!

„Wat zijn toch die voorstellen, die het *Journal des Débats* vermeldt? Zij beantwoorden volkomen aan het programma, door den heer de la Guerronière in eene keizerlijke brochure voor het fatsoenlijk publiek ontvouwd, en door den heer About in een schandelijk schotschrift voor het gepeupel omgewerkt. De Legatiën, dat is, het beste en voornaamste deel van de Kerkelijke Staten, regeren zich zelven onafhankelijk van den heiligen Stoel, gelijk zij nu bezig zijn zich zelven te konstitueeren. Met andere woorden, de revolutie wordt bestendigd in de Legatiën en door den Paus erkend. Wel is waar, den Paus wordt de suzereiniteit van de Legatiën opgedragen. Maar wat is dat voor eene suzereiniteit? De Paus mag in de Legatiën een goeverneur bezitten, die er niets te zeggen heeft, die voor den Paus nog iets ergers zal zijn dan een prezident-minister van het Engelsche parlement, welke prezident niet zoo zeer door de koningin, als door het Parlement benoemd en ontslagen wordt en over de politiek van de Koningin van Engeland beslist. Daarentegen zullen de Legatiën jaarlijks een eenmaal vast te stellen schatting aan den Paus moeten betalen, en geene diplomatieke agenten in den vreemde mogen hebben, waar zij vertegenwoordigd zullen worden door de Pauselijke nuntii. Het overige van het rijk blijft onder het Pauselijk bestuur tot een min of meer liberaal goevernement hervormd. Met andere woorden: de Legatiën worden eene republiek, en zullen eene schatting betalen, waartoe de Paus ze niet zal kunnen dwingen, en die, bij gemis van officieele diplomatieke agenten, het werk in de diplomatie zullen laten verrigten door officieuze agenten, en die overigens in de dienst zullen zijn van Engeland, Sardinië, Rusland, Pruissen en al wie begrijpen zal zich tegen den H. Stoel te moeten kanten.

En zulk een voorstel komt van Frankrijk, van Napoleon III, die verzekerd heeft, dat alle regten van den Paus ongeschonden zullen worden gehandhaafd! Nogtans, het is volmaakt overeenkomstig het programma, dat vóór den oorlog niet zonder keizerlijken bijstand in de wereld is geworpen! In zoo verre hebben wij het berigt van het Parijsche blad niet onwaarschijnlijk genoemd, ofschoon de genoemde voorwaarden boven het ongerijmde gaan. Zij staan gelijk met een voorstel van abdikatie. Want als eenmaal de Legatiën tot eene republiek zijn gemaakt, die het zaad der onrust, der tweedragt, der revolutie voortdurend in het overblijvende deel der Kerkelijke Staten zal werpen; dan verlangen wij te vernemen, hoe de Paus het te Rome zal kunnen uithouden, te meer daar volgens dezelfde voorstellen, het Fransche leger niet alleen uit Rome zal verdwijnen, maar tevens het Fransche goevernement reeds nu bij voorraad verklaart, niet te zullen dulden, dat er ooit eenig ander leger den Paus te hulp komt!

Wat al dwaasheden zijn daar in deze voorstellen bij elkander gebragt, dwaasheden zoo buitensporig, dat zij niet te gelooven zijn. En toch, wij kunnen 't niet te dikwerf herhalen, allen, zonder uitzondering, liggen in 't programma van den Franschen Keizer. Maar het is eene andere vraag, of hij ze daarom ten einde toe des noods met geweld zal uitvoeren? Het is mogelijk, dat hij er ooit toe komt. Maar daarvoor zijn nu de omstandigheden niet rijp, en hij zal zich herhaaldelijk bezinnen eer hij aanvangt daaraan een begin van uitvoering te geven.

Wij hebben gisteren onder de Buitenlandsche Berigten adressen aan Viktor Emmanuel opgenomen, die gezegd werden door de geestelijkheid van Modena onderteekend te zijn. Die stukken kwamen ons zeer merkwaardig voor, al begrepen wij niet wat de geestelijkheid van Midden-Italië er toe bragt ze aan te bieden, daar zij toch wel het allerminst reden heeft de bestendiging der Piëmonteesche regering in de hertogdommen te verlangen. Het schijnt dat de schandelijkste misleiding ook hier weder in het spel is geweest. Dit ten minste gelooven wij te mogen afleiden uit een brief uit Milaan, voorkomende in het *Journal de Bruxelles* van gisteren. Wij ontleenen daaraan de volgende zinsnede:

„. . . . Ongetwijfeld, onder onze Italiaansche geestelijken treft men opgewonden hoofden aan, maar deze zijn gelukkig niet zoo talrijk als men zou willen doen gelooven, en het groote getal handteekeningen van geestelijken op adressen, die de regtschapen lieden van alle landen geërgerd hebben, komt voort van personen, wier goede trouw men bedrogen heeft door hun een adres ter teekening aan te bieden, en later een ander daarvoor in de plaats openbaar te maken."

Sedert eenige dagen zijn er weder verschillende geruchten in omloop omtrent nieuwe of gewijzigde spoorwegplannen. In stede van voorbarige gissingen of vertelsels meenen wij het navolgende, als op waarheid gegrond, te kunnen mededeelen.

Vooreerst zal de *Zeeuwsche* lijn dadelijk en dus te

gelijk met de andere geprojekteerde lijnen moeten worden aangelegd;

De rigting van de zuiderlijn, uitgaande van Rotterdam over Dordt, Moerdijk, Breda, 's Bosch, Helmond, Venlo en Roermond naar Maastricht, blijft bestaan gelijk in de verleende koncessie is opgenomen, met deze wijziging evenwel: dat eenige geprojekteerde aansluitingen, waartoe alleen voorkeur was verleend om in *'t vervolg* door de koncessionarissen te worden aangelegd, thans mede dadelijk en tegelijkertijd behooren te worden uitgevoerd, en wel:

a. eene aansluiting van Tilburg over 's Bosch naar Nijmegen;

b. verbinding van Arnhem met Nijmegen, zoodat Arnhem het centraal punt wordt tusschen Noorder- en Zuiderspoorwegen;

c. aansluiting van Tilburg, over Eindhoven en Helmond naar Venlo;

d. regtstreeksche verbinding van Nijmegen met Maastricht, zoodat tot Venlo eene nieuwe lijn zou gekoncedeerd worden.

Zijn wij wijders wel onderrigt dan zou het voornemen bestaan om de zaak der spoorwegen in de eerlang te openen zitting onmiddelijk ter tafel te brengen en nog voor de Staatsbegrooting in behandeling te nemen.

De minister van Binnenlandsche Zaken maakt bekend, dat de examens voor het verkrijgen van akten van bekwaamheid tot het geven van school- en van huisonderwijs, voor de tweede maal in het loopende jaar zullen worden gehouden op Maandag den 10den Oktober aanstaanden en volgende dagen; dat zij, die een dezer examens wenschen af te leggen, zich uiterlijk op den 25sten September eerstkomenden behooren aan te melden bij den schoolopziener van het distrikt, waarin zij wonen, of, van buiten 's lands komende, voornemens zijn zich te vestigen, met opgave van de akte, die zij verlangen, en met overlegging van een of meer getuigschriften van hun goed zedelijk gedrag en van hunne geboorte-akte, terwijl de dag en plaats van het examen hun door den schoolopziener zullen worden bekend gemaakt.

Bij beschikking van den 2den September 1859, is aan J. Hebbelijnck Hennefreund, partikulier te Sluis, o. s. tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene schroefstoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen en vee tusschen Sluis en Brugge, en tusschenplaatsen.

Gisteren morgen is M. Eles, woonachtig in de Rapenburgerstraat, als scheepsopttuiger op een in het Oosterdok liggend schip werkzaam zijnde, uit het want op de ra en toen in het water gevallen. In weêrwil van spoedige hulp is hij levenloos opgehaald.

Uit de Haarlemmersluis is het lijk opgehaald van een sedert eenigen tijd vermist Engelsch zeeman.

Door den goeverneur-generaal van Nederlandsch Indië is, onder dagteekening van 6 Julij 1859, afgekondigd de onderstaande ordonnantie:

IN NAAM DES KONINGS!

De goeverneur-generaal van Nederlandsch Indië;

De Raad van Nederlandsch Indië gehoord;

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

Dat Hij, in aanmerking nemende dat het der Regering gebleken is, dat in de laatste jaren vele ingezetenen van Java en andere eilanden, behoorende tot Nederlandsch Indië, hunne woonplaatsen verlaten, met het doel of onder voorwendsel om zich naar de, volgens hunne belijdenis, heilige plaatsen van Mekka en Medina te begeven, zonder van voldoende middelen tot het doen der heen- en terugreis voorzien te zijn, of voor de verzorging van hunne achterblijvende gezinnen, gedurende hunne afwezigheid, maatregelen genomen te hebben; dat het gevolg daarvan is, dat vele welgezinden onder weg van kommer en gebrek omkomen, terwijl hunne betrekkingen in ellende blijven verkeeren, en anderen terugkomen, zich den naam van *hadji* aanmatigende en daarvan de kleederdragt aannemende, zonder ooit de heilige plaatsen te hebben bezocht; dat uit een opzettelijk daartoe ingesteld onderzoek is gebleken, dat van 12,985 personen, aan welke in de laatste zes jaren passen naar Mekka zijn uitgereikt, slechts 5594 zijn teruggekeerd, van welke laatsten een niet onaanzienlijk getal vermoed wordt nimmer Mekka te hebben bereikt; dat deze toestand, welke aan vele regenten en hoofden en andere achtingwaardige Mohammedanen ergernis geeft, dringend voorziening eischt, en willende maatregelen van voorziening ter zake nemen, lettende op de artt. 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indië, heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Ieder, hetzij man of vrouw, behoorende tot de inlandsche bevolking onder het gezag der Nederlandsch-Indische Regering, die zich ter bedevaart naar Mekka wenscht te begeven, blijft gehouden zich bij het bestuur van het gewest zijner inwoning te voorzien van een reispas.

Art. 2. Deze passen moeten worden aangevraagd door tusschenkomst van de betrokken regenten of, bij ontstentenis van dezen, van zoodanige hoofden als de regenten vervangen. Geene passen worden verleend dan op hunne voordragt en verklaring, dat de aanvragers [illegible] middelen bezitten voor de heen- en terugreis, en behoorlijk hebben voorzien in het onderhoud hunner achterblijvende betrekkingen gedurende hunne afwezigheid.

Art. 3. Wanneer de houder van eenen pas naar Mekka op plaatsen komt, waar een Nederlandsch konsul of konsulair agent gevestigd is, is hij verpligt dien aan denzelve ter visa aan te bieden.

Art. 4. De van de reis teruggekeerde personen zijn gehouden bij hunne terugkomst in Nederlandsch Indië, zich onverwijld aan te melden bij het bestuur der plaats hunner eerste aankomst, en daar te doen afteekenen den aan hen verleenden reispas, welke alsdan geldig zal zijn voor de verdere reis naar de plaats hunner bestemming.

Daar aangekomen zijnde, moeten zij zich onverwijld aanmelden bij het gewestelijk bestuur, waarvan, zoomede van hunne terugkomst, op den pas, die in hun bezit wordt gelaten, aanteekening wordt gehouden.

Art. 5. De van de bedevaart naar Mekka teruggekeerde personen zullen zich voorts aanmelden bij den regent, of het dezen vervangende inlandsche hoofd, binnen wiens ressort hunne woonplaats gelegen is, en zal deze, in tegenwoordigheid van eenen priester en des geraden geacht ook van eenen achtingwaardigen *hadji*, zich door ondervraging overtuigen, of de teruggekeerde werkelijk de heilige plaatsen heeft bezocht, en bij bevinding dat dit zoo is, hem daarvan een certifikaat uitreiken, door de bij het onderzoek aanwezigen en den belanghebbende mede onderteekend, waarvan door den regent wordt kennis gegeven aan het hoofd van het gewestelijk bestuur.

Zij die bij dit onderzoek blijken Mekka niet te zullen hebben bezocht, bekomen geen certifikaat en mogen niet dragen de voor de *hadjis* bestemde kleeding, op straffe eener boete van *f* 25 tot *f* 100 voor elke overtreding.

Gelijke straf is van toepassing op hen die in verzuim zijn gebleven bij hun vertrek naar Mekka een reispas te ligten, zoomede op het verzuimen van het bepaalde bij de artt. 3 en 4.

Art. 6. Van de voor bedevaartreizen naar Mekka verleende reispassen, worden door de hoofden van gewestelijke besturen aangehouden afzonderlijke registers, volgens het aan deze ordonnancie gehecht model, waarin ook aanteekening wordt gehouden van de teruggekeerde bedevaartgangers.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het *Staatsblad van Nederlandsch Indië* geplaatst, en voor zoo veel noodig in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt, voorts, dat alle hooge en lagere kollegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hen aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Z. M. heeft benoemd tot ijker van het vaatwerk te Utrecht en Maarssen, W. Lingmont, in de plaats van J. W. Verburgt, overleden; den arrondissements-ijker der maten en gewigten te Utrecht eervol ontslagen uit de hem voorloopig opgedragen betrekking van ijker van het vaatwerk te Maarssen; op zijn verzoek eervol ontslagen: als burg. der gem. Haarlem, mr. P. M. Tutein Nolthenius.

'S GRAVENHAGE, 6 Sept. Heden middag heeft Z. Exc. de minister van Oorlog, de Casembroot, in een bijzonder gehoor ontvangen den generaal-majoor Wilbrenninck, provinciaal kommandant en waarnemend goeverneur der rezidentie, die aan Z. Exc. heeft voorgesteld de heeren hoofd- en verdere officieren van het garnizoen der rezidentie. Ook heeft Z. Exc. ten gehoore ontvangen de heeren hoofd-officieren der garnizoenen van Leiden en Delft, benevens de heeren hoofd- en verdere officieren en ambtenaren bij het departement geplaatst.

ROTTERDAM, 6 Sept. Aan de markt van heden waren de prijzen der Boter: 1ste kwal. *f* 52, 2de kwal. *f* 50, 3de *f* 48.

GORINCHEM, 5 Sept. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 7.50 a *f* 9.25; Rogge *f* 5.60 a *f* 6.40; Gerst *f* 4.70 a *f* 5.30; Haver *f* 2.40 a *f* 3.50; Boonen *f* 6.50 a *f* 7.30; Zaad *f* 9.50 a *f* 10; Boter *f* 1 a *f* 1.05 het Ned. ℔.; Kaas *f* 15 a *f* 21 de 50 Ned. ℔.; Eijeren *f* 2.80 de 100 stuks; Aardappelen *f* 3 a *f* 3.50.

De graanhandel was vrij levendig bij goeden aanvoer. Ook in vee ging veel om, vooral voor vreemde rekening; het vette vee werd merkelijk duurder afgezet.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

FRANKFORT, 7 Sep. H. M. de Koningin der Nederlanden is gisteren in welstand hier aangekomen.

ZURICH, 7 Sep. De heeren de Bourqueney en Desambrois hebben gisteren eene bijeenkomst gehad met betrekking tot de grensregeling; daarna was de heer Bourqueney in konferentie met graaf Colloredo.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Sept. De *Pays* berigt, dat de Koning van België te Biarritz een bezoek aan Keizer Napoleon zal brengen.

— De *Ami de la Religion* treedt met nadruk voor meer vrijheid der pers op. Het blad meent, dat de Regering de eeuwige hozanna's der haar gehoorzame organen moede moet zijn. De vrijheid van denken en spreken is, zegt het, een noodzakelijk gevolg der beginselen van 1789, welke in Frankrijk steeds erkend zijn, en vooral kan zij niet bestreden worden door eene regering, die door het algemeen stemregt is in het leven geroepen. In dit oogenblik heerscht de willekeur, in weerwil van alles wat door hooggeplaatste personen gezegd wordt; het is volstrekt noodzakelijk, dat duidelijke en bepaalde perswetten worden uitgevaardigd.

— Naar berigt wordt, moet graaf Arèse de toespraak voor Viktor Emmanuel aan de Toskaansche afgevaardigden uit St. Sauveur naar Turijn gebragt hebben, wat de ontwijkende woorden des Konings alsdan verklaart. Uit Turijn wordt gemeld, dat de Koning aan Graaf Cavour om raad gevraagd en deze de bepaalde aanvaarding der aanhechting voorgesteld had. Het niet opvolgen van dien raad komt met alle geruchten nopens den spoedigen terugkeer van Cavour aan het bestuur zeer wel overeen. Men verwacht spoedig eene memorie van het Turijnsche kabinet aan de Europesche hoven, waarin de toestand van Midden-Italie en het daardoor noodzakelijk van een Europeesch scheidsregt wordt aangetoond.

— Men zegt, dat wanneer een Europeesch Kongres werkelijk bijeen zal komen, Spanje, in zijne hoedanigheid van onderteekenaar van het Weener traktaat, verzoeken zal er deel aan te nemen; hetgeen bereids is af te leiden uit de nota, door dat goevernement aan de overige groote mogendheden gezonden, waarin een eventueel voorbehoud is vervat ten gunste van den jongen hertog van Parma.

— De *Diario* van Barcelona meldt, dat het konkordaat met den H. Stoel is onderteekend, en dat het tot grondslag heeft den verkoop der goederen van de geestelijkheid, betaalbaar in onvervreemdbare inschrijvingen op het grootboek der nationale schuld.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Sept. De *Times* behelst een artikel over de houding van Sardiniëns Koning en de quæstie der aanhechting van de hertogdommen, en geeft een verklaring van het antwoord door dien vorst den Toskaanschen gedeputeerden gegeven, en wel in den zin, dat Viktor Emmanuel de zending aanneemt om Toskane bij Europa te vertegenwoordigen en zich met de souvereiniteit van het groothertogdom belast, zonder evenwel den titel er van te voeren of het gezag er over te oefenen, alvorens Europa beslist hebbe.

's Konings woorden, in dien zin verklaard, voldoen den *Times* volkomen. Hierbij wordt opgemerkt, dat Piëmont niet bepaald Toskane's wensch kon afwijzen, zonder den vrede in geheel Italië in de waagschaal te stellen, en het weerloos aan de pogingen der verjaagde vorsten prijs te geven. De eenvoudige aanneming, zonder eenig voorbehoud, bood een niet minder groot gevaar aan, immers het kon Oostenrijk een billijk voorwendsel geven om den oorlog te hernieuwen, en Napoleon zou alsdan, uithoofde der bepalingen van Villafranca, belet kunnen worden zijn nieuwen bondgenoot te ondersteunen. De *Times* wenscht Koning Viktor Emmanuel geluk van ook dit gevaar ontweken te zijn, en ten slotte spreekt het zich uit ten gunste der oprigting van een magtig Centraal-Italië, welke konkluzie met warmte door den *Morning Post* verdedigd wordt. De *Daily News* schijnt met het besluit van den Koning van Sardinië minder te vreden dan de *Times*, en rekende op een vastere houding van dien vorst.

Het blad zegt: „De onderwerping van het Toskaansche volk is nu vormelijk en plegtig Koning Viktor Emmanuel aangeboden. Twee milliden Italianen begeeren onder den schepter van den Italiaanschen Koning te leven en deel te nemen aan de onafhankelijkheid, de vrijheid en de orde, welke hunne landgenooten in Piëmont en Lombardije genieten. De Koning heeft de Toskaansche gedeputeerden met veel eer ontvangen. Hij heeft niet geweigerd hun Koning te worden. Wij hadden gewenscht dat hij zou gezegd hebben, dat hij onwrikbaar besloten was dien te zijn."

— Met een 80-ponder kanon van Armstrongs uitvinding, is weder eene proefneming gehouden, die verbazende uitkomsten opleverde, bereikende de kogel een afstand van 9000 yards of ruim vijf mijlen.

— Bij de policie is eergisteren berigt ontvangen, dat

een ambtenaar der Spaansche regering zich met £ 30,000 aan goud uit de voeten heeft gemaakt, en dat hij te Southampton is aangekomen, vanwaar hij zich verder naar Londen moet hebben begeven.

— De van Londen naar Haverfordwest bestemde spoortrein is dezer dagen aan een dreigend gevaar ontkomen; tot op 100 ellen de rivier Cleddau genaderd zijnde, ontdekte de machinist, dat de brug was opgehaald; oogenblikkelijk sloot hij den stoom af en deed al de remschoenen op de wielen drukken, hetgeen gelukkiglijk de uitwerking had, dat de trein op slechts één voet afstand van de rivier tot staan gebragt werd.

— De regering der Vereenigde Staten schijnt eindelijk ernstige pogingen tot afschaffing van den Slavenhandel te willen doen. Acht oorlogschepen, met 116 stukken geschut, worden uitgerust om langs de Amerikaansche kust te waken. San Paul de Loando is het dépôt van het eskader. Vier andere schepen zullen aan de kust van Kuba kruisen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 4 Sept. De beraadslagingen der ministers over 's rijks inwendige hervormingen worden, onder voorzitterschap van graaf von Rechberg, onafgebroken voortgezet.

— De geruchten nopens eene nabijzijnde zamenkomst van Napoleon met Frans Jozef, schijnen ten eenemale ongegrond. De beide Keizers hebben, gelijk een berigtgever zich uitdrukt, aan een Villafranca genoeg. Men heeft te Weenen alle hoop opgegeven langs dien weg tot een bevredigenden uitslag te geraken, en vóór eenige dagen moet eene tamelijk scherpe nota naar Parijs gezonden zijn, waarin het Oostenrijksche kabinet luide klaagt over de afwijkingen van de grondslagen, te Villafranca ontworpen.

— Een artikel in de *Ost-Deutsche Post*, betreffende de questie der Italiaansche hertogdommen, schijnt Viktor Emmanuels antwoord aan de Toskaansche deputatie in een meer helder licht te stellen. Men zal in het onderstaande uittreksel van dat artikel opmerken, dat het half-officieel blad van het Oostenrijksche kabinet, daaraan tevens eenige ophelderingen toevoegende, reeds vooraf den geest der woorden te kennen gaf, welke de koning van Sardinië tot de revolutionnaire leiders zou rigten, wanneer zij hem de hertogdommen zouden komen aanbieden. Dat uittreksel luidt als volgt:

„De zaak der hertogdommen is zeer eenvoudig, wanneer men niet een feit voorbijziet, waaraan de bladen over 't algemeen weinig waarde hechten; de Koning van Sardinië namelijk heeft de preliminairen van Villafranca, daarbij de bepalingen opzigtens de hertogdommen, onderteekend. 't Is onverschillig of hij 't goedwillig of tegen zijn wil gedaan heeft; 't is verrigt en hij heeft met de kontrakterenden een verbindtenis aangegaan. Koning Viktor Emmanuel is door zijne handteekening gebonden, en aangezien Oostenrijk noch Frankrijk gezind zijn om het bewuste artikel te doen vervallen, zal hij ook het vredes-dokument onderteekenen, waarin het zal herhaald worden.

„Viktor Emmanuel mogt de hem voorgestelde aanhechting der hertogdommen niet aanvaarden. Op dit oogenblik namelijk, vóór de onderteekening van het vredesdokument, is hij nog vrij om zijnen bewonderaars hunne hoop te doen behouden door hun te zeggen: „Ik kan nog geen verklaring geven, want het eindrezultaat, 'twelk de konferentie zal opleveren, is mij onbekend." Maar zoodra het vredes-traktaat onderteekend is, daarbij het artikel der herstelling van de wettige vorsten begrepen, dan zal de Koning van Sardinië in zijn verklaring niets anders kunnen uitdrukken dan het leedwezen van, ondanks zijn goeden wil, de hertogdommen met zijn rijk niet te hebben kunnen zamenhechten. En de restauratie zal dan van zelf gaan.

„Viktor Emmanuel zal zijne eigene verkiezing niet aannemen, en zijn belang zal hem niet veroorloven een anderen kandidaat te laten kiezen. Hij zal daarom niet minder het uitroepen der republiek veroordeelen, 't geen het geval ook bij Frankrijk en Oostenrijk zou zijn. De uitroeping der republiek zou, onzes inziens, het eenige geval zijn, dat tot een gewapende tusschenkomst zou kunnen leiden. De herstelling der wettige vorsten zal in geenen deele zulk eene interventie vorderen.

„Dat men de vrijwilligers en Piëmontesche soldaten verwijdere, die, vermomd als nationale gardes, de hertogdommen beroeren; men zal daarin gereedelijk slagen door den Koning van Sardinië te dreigen van Fransche troepen te Milaan, Turijn en Genua te laten, zoo lang de Piëmonteezen in de hertogdommen zijn; dat men de bevolkingen van midden-Italië van het revolutionnaire schrikbewind bevrijde, en de reaktie ten voordeele der verjaagde vorsten zal van zelf ontstaan, in de veronderstelling dat die vorsten de hervormingen en instellingen afkondigen, waarop de bevolkingen aanspraak hebben."

— De *Oest. Ztg.* schrijft: „Een wissel heeft in ons land regtskracht, en de beloften in een verdrag moeten vervuld worden, niet wijl het betamelijk is, maar wijl het door de dwingende kracht van het regt bevolen wordt. Daarom moeten de Italiaansche vorsten in hunne Staten terugkeeren. De uitslag der hangende onderhandelingen zal bewijzen of trouw en geloof nog bestaan, of het woord eens mans geldig is en eene handteekening nog waarde heeft. Blijkt het, dat voor eene toezegging alleen het vuistregt bestaat en het regt des verdrags slechts van kracht is, tot men het vernietigen kan, dan mag men de boeken van het staatsregt verbranden, en den toestand benijden der volken, die nog zoo onbeschaafd zijn, dat zij den man vertrouwen met wien zij de vredespijp rookten en bij wie een handdruk als onderpand geldt."

— In een schrijven aan de *Frankf. Ztg.* wordt aan de echtheid der brieven van den hertog Frans V van Modena, welke dezer dagen door verscheidene bladen zijn gepubliceerd, getwijfeld.

— Uit alle deelen des rijks ontvangt men de beste berigten van den oogst; vooral in Hongarije overtreft hij ieders verwachting. Reeds voorheen was dat vruchtbare land de graanschuur van den Staat. Onafzienbare streken aan den regter zoom van den Donau, vooral van Raab tot Stuhlweizenburg en verder, zijn met vergaderde schoven overladen. De eigenaren laten die onaangeroerd liggen wijl door de overvloed de prijs te laag is om de hooge kosten van handenarbeid, invoer en termarktbrenging te dekken.

ITALIE.

BOLOGNA, 2 Sept. De goeverneur-generaal der Romagna, heeft de Vergadering te dezer stede met de volgende toespraak geopend:

„Mijne heeren! De bevolking der Romagna heeft, na door hare houding een bewonderenswaardig voorbeeld van wijzen burgerzin gegeven te hebben, nog veel meer staatkundige schranderheid daarin betoond, dat zij tot de stembus stroomde. Thans is het aan u, als wettige vertegenwoordigers, hare wenschen te doen uitdrukken.

„De minister van Binnenlandsche Zaken zal u den goeden staat dezer provinciën en de verdiensten der Juntaas en van den kommissaris des Konings mededeelen. Gedurende mijne korte regering, is dit alles te danken aan den ijver der mannen, die mij verkozen hadden. Van mijne zijde is niets verzuimd om het in mij gestelde vertrouwen waardig te zijn. Ik heb vooral gepoogd voor de verdediging des lands te waken en daartoe met naburen verbonden gesloten.

„Mijne Heeren, deelt in rust en orde mede wat het land wil. Vormt het bestuur en stelt het in handen van dengene, die uw volle vertrouwen bezit, die met de door u uitgedrukte wenschen overeenstemt en deze tot vervulling voeren kan. Tot dat doel kan hij op de magt steunen, welke uit het algemeene stemregt voortvloeit."

— Het getal troepen, dat de Pauselijke Regering in Pesaro verzamelt, is geringer dan gezegd werd. Er zijn slechts 3000 soldaten, twee regimenten Zwitsers en twee der infanterie van de linie worden echter nog verwacht. Over meer troepen kan men voor een aanval op Rimini niet beschikken.

NAPELS, 3 Sept. De regering heeft het voornemen een vreemden-legioen te vormen. Men zal zich daarmede ten spoedigste bezig houden.

TURIJN, 3 Sept. De *Gacetta Piëmontese* berigt, dat de Oostenrijksche overheid den 18n Augustus alle medegevoerde gijzelaars en als oorlogsschatting geëischte paarden vrijgelaten heeft.

— Sir J. Hudson heeft tot op het laatste oogenblik den Koning de aanvaarding der inlijving der hertogdommen aangeraden. „Sardinië moest, zeide hij, zijn lot aan dat der hertogdommen verbinden en door eene krachtige houding aan de openlijke herstellingsvoorstellen van Oostenrijk en de bedekte van Frankrijk een einde maken." Nappoleons raad werd echter gevolgd, en naar verzekerd wordt, heeft hij doen weten, dat Oostenrijk, als Sardinië de inlijving aannam, zijne gevolmagtigden uit Zurich terugroepen en de vijandelijkheden tegen Sardinië op nieuw beginnen zoude.

— In de *Opinione* leest men:

„Het volgende is de proklamatie van den burgemeester van Turijn, bij gelegenheid der komst van de Toskaansche gedeputeerden:

„Tegen half zeven zullen de Toskaansche gedeputeerden van avond aankomen.

„Burgers, het doorluchtigste volk van het hedendaagsch Italië, het volk, dat het meeste heeft toegebragt om de duisternis der barbaarschheid te verdrijven, waarin het zoowel als geheel Europa gehuld was, dat den eersten stap deed om de ontwikkeling der beschaving te begunstigen, dat, meer dan elk ander, zich door zijne wijsheid heeft gekenmerkt in zijn burgerlijke organizatie, en de beoefening der kunsten van den vrede, dat sterk is geweest om zijne vrijheid en onafhankelijkheid te beschermen, dat volk geeft heden een nieuw voorbeeld van burgerdeugd, door zijne provinciale ijverzucht aan de heilige liefde voor het gemeenschappelijk vaderland te onderwerpen.

„Door een vrije, eenparige stemming wenscht het Toskaansche volk zijn lot aan dat van het Piëmontesche te verbinden. Het is er toe besloten en wil zijn lot den moedigen edelen Koning, onzen Viktor Emmanuel II, toevertrouwen. Beantwoorden wij dit vereerend bewijs van achting en vertrouwen met de meest mogelijke erkentelijkheid en genegenheid; mogen de Toskaansche gedeputeerden door de wijze, waarop wij hen ontvangen, erkennen dat het noch zwakke noch snoevende Piëmontesche volk steeds genegen is de pligten eens broeders te vervullen en bereid zal zijn om met gerust gemoed, bij elke gebeurtenis, het oordeel der algemeene opinie en der geschiedenis af te wachten."

BELGIE.

BRUSSEL, 6 Sept. De Senaat heeft in zijne heden gehouden zitting art. 1 van het wetsontwerp, betreffende de openbare werken (de vestingwerken van Antwerpen), aangenomen met 34 tegen 15 stemmen; 4 leden onthielden zich aan de stemming.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	6 Sept. 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4 „			
Nederl., Werkel. Schuld	2½ pCt.	64¾	64 13/16	
Dito Dito	3 „	[illegible]	[illegible]	
Dito Dito	4 „	98½	98 9/16	98 9/16
Amortisatie-Syndikaat	3½ „			
Aand. Handel-Maatsch.	„	128½	129	128⅝
Oost-Ind. Leening	4 „	97½	97 9/16	
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½ „			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „	101		
Maatschappij van Weld.	4 „			
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ „	52⅜		
Dito *Rothschild*	2½ „	52⅛		
Frankrijk, Certifikaten	3 „			
Spanje, Obligatiën	1½ „	33⅝	34⅛	34⅛
Dito	3 „	45⅞	46	
Dito Binnenlandsche	3 „	42½	43 7/16	43 5/16
Amortisable Schuld		10 13/16	11	10⅞
Bewijzen Coupon		4 9/16	4⅝	
Crediet Instel. bij *Prost* & C°.		127		
Portugal, Obligatiën	3 „	44 15/16	45	
Dito 1856	3 „	43½	43⅝	
Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 „	105⅜	105½	105⅜
Dito bij idem 1828/1829	5 „	103		
Cert. bij idem 1831/1833	5 „	87⅜		
Dito bij idem 1840	4 „	85¼	85⅜	
Dito bij *Stieglitz*	4 „	85⅛	85¼	
Dito Nieuwe	4 „			
Dito 5de Serie	5 „	95		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	101⅞	101 15/16	
Dito Adm. te Hamburg	5 „			
Dito dito te Londen	5 „			
Dito dito dito	4½ „			
Inschrijv. in Assignatiën	6 „	64⅞		
Certifikaten van dito	6 „	65¼		
Spoorweg Aktiën	5 „			
Polen, Aand. 1835, fl. 500		156¼	156½	
Obligatiën	4 pCt.	80¼		
Pruissen, Oblig.	5 „	101⅜		
Aandeelen 1854	3½ „			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „			
Dito dito	4 „	53½		
Dito Metalliek	5 „	59	59¼	59
Dito Rente Amsterdam	5 „	76⅜	76½	
Dito Nationale 1854	5 „	62 15/16	63 5/16	62 15/16
Dito dito	2½ „	31 [illegible]/16	31 3/16	31 1/16
Weener Bankaktiën	ƒ	891		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„	297		
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	276		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „			
Dito bij *Rotschild*	5 „			
Denemarken, Obl. te Lond.	5 „	99¼		
Dito	3 „			
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 „			
Dito 1839 van £ 100	5 „			
Dito 1843 „ „ 100	5 „			
Dito 1852	4½ „	92¼		
Dito 1858	4½ „	92½		
Sardinië	5 „			
Peru, Geldl. 1854	4½ „			
Dito te Parijs	„			
Ecuador, Oblig. 1855	1 „	15¼	15¼	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3 „	27	27 3/16	
Dito Uitgestelde	1 „			
Grenada, Obligatiën	3½ „	16	16 1/16	
Dito Uitgestelde				
Mexiko, dito	3 „	19 11/16	20	
N.-Amerik. Fl. *Hope en C.*	Lr. A			
Dito dito	Lr. B	100⅛		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorw. Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	81		
Louisiana	5 „			
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 „	31 3/16		

Handel-Maatschappij kontant 128½, dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 224¾, 25; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr.-Oost. Spoorw. Oblig. bij Hope 3 pCt. —; N. Port. 43⅝, ½; Galv. 57¾.

Met uitzondering van Spaansche, die bij vrij levendige affaire tot goed verhoogde prijzen te plaatsen waren, sluit overigens de markt als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 7 September tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64⅞; Aand. Handel-Maatsch. 128½, Spanje Binnenl. 3 pc. 43⅛; Rusl. Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 105⅝, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. —, Oostenrijk, Met. 5 pc. 58¹¹⁄₁₆, dito Rente Amst. 5 pc. 58, dito Nationale 1854 5 pc. 62⁵⁄₁₆, dito 2½ pc. 30¹³⁄₁₆.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	ƒ 55⅞	2/m. Livorno	ƒ 38¼
Zigt »	56⅛	» Napels	» 79
2/m. Bordeaux	» 55⅞	3/m. Petersburg	» 169
½/m. »	» 55⅞	6/w. Weenen	» 97
3/m. Madrid	» 238	» Augsburg	» 99
» Cadix	» 240	» Frankfort	» 99⅜
» Sevilla	» 237	2/m. Hamburg	» 35¼
» Bilbao	» 237	Zigt	» 35⅞
» Lissabon	» 40½	2/m. Londen	» 11.65
» Porto	» 40½	Zigt	» 11.72½
2/m. Genua	» 45½	Rotterdam	» ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Sept. Belgie 2½ pc. 56p. 4½ pc. 98g Metal. 62½; Nation. 66; Spanje 1½ pc. 33⅜g; 3 pc. 43½g.

PARIJS, 6 Sept. Rente kont. 4½ pc. 98.25, in liq. 3 pc. 69.25; op tijd 3 pc. 68.85; Credit mobilier 825.—; Fr.-Oost. Spoorw. 657.50; Russ. Spoorw.-Aktiën 500; Spanje 1½ pc. 33¾; 3 pc. 42⅞; Passive 10½; Cred. Spanje 272.50; Rom. Leening —.—

LONDEN, 6 Sept. Cons. 95¼ a ⅜; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 20¾ a 21; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. 17 a 17¼; id. werkelijke 5 a 5¼; 5 pc. Venez. 27¾ a 28¼; 2¼ pc. id. 15 a 15¼; 3 pc. Port. 45½ a 46½; 3 pc. Spanje 46 a 46¼; 1½ pc. id 33⅝ a 34⅛; Coupons 4¼ a ½; Passive 10⅞ a 11; 4½ pc. Russen 98 a 99; 5 pc. id. 111 a 112; 2½ pc. Holland 64 a 65; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 62 a 64; id. 7 pc. Oblig. 78 a 80; Sardinie 85½ a 86½; Ecuador —.

WEENEN, 6 Sept. Met. 5 pc. 74.7g; Nat. 79 30; Loten 1854 4 pc. 109.—; Bank-Aktiën 902; Noord-Baan-akt. —.—; Credit Anst. 215.20; O.-Fr. Spoorw.-akt. 260.—; Lomb. Venetiaans. —, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 11.80; Goud 17; Zilver —.

BERLIJN, 6 Sept. Metalliek 5 pc. 62¾; Nationale 67, Stiegl. 5de serie 100; 6de id. 107; Rusland 5 pc. —, Preuss. Staats. 4½ pc. —; id. Nieuwe 5 pc 103¾; Fr. Oost. Spoorw. 145; Credit —; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 19, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 142⅛, 2/m. 141½, Weenen —, Petersburg 98, Diskonto —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 Sept.

Tarwe onveranderd; 129 ℔ ger. b. Poolsche ƒ255. Rogge: 124, 125, 126, 128 ℔ Pruiss. ƒ178, 180, 182, 180. Garst ƒ3 hooger: 104 ℔ Vriessche Winter ƒ150.

ROTTERDAM, 6 Sept. Tarwe: 132/2 ℔ o. witb. Poolsche ƒ370; 162/1 ℔ n. Bovenl. Ris ƒ260; 160/2 ℔ dito dito ƒ262. — Rogge: 149/2 ℔ Pernau ƒ186.

SCHIEDAM, 0 Sept. Gerst: 131/2 ℔ Pernau ƒ183 6/w. — Moutwijn ƒ14.75; Jenever ƒ20,25; Amst. Proef ƒ21,50 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ0,50 per kelel.

STADSNIEUWS.

239ste Staats-Loterij. (Prijzen van ƒ1000 en daarboven.) 5de Klasse, 6de Lijst: N° 8756 ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 September.

BEVALLEN (3 Sept.): B. P. van Straten, geb. van den Bergh, Z. — (4 Sept.): S. D. L. Poggenbeek, geb. Verbeek, D. J. H. van der Feen, geb. Berkhout, D.

OVERLEDEN (1 Sept.): G. G. de Vries, geb. Roodhuyzen, 37 j. L. Stam, 56 j. A. H. P. E. Steick, 35 j. — (2 Sept.): F. W. Molster, geb. Tendering, 31 j. — (4 Sept.): L. C. Rutgers van Rozenburg, geb. Changuion, 65 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 6 Sept. Booker, Zenith, Sunderland.
VLIE, 5 Sept. Boon, Jantina, Nerva.
HELVOET, 6 Sept. Poelmann, Lambertus, Koningsbergen.

UITGEZEILD:

TEXEL, 6 Sept. Arnold, Phoenix, Leith.
HELVOET, 6 Sept. De Groot, H. Vincentius van Paulo, Batavia, via Brouwershaven.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 7 September, in lading naar:

Mannh., Ludwigh. en Heilbron.	H. P. Disch, Flora.
Frankfort.	J. Welter, Frankfort N°. 4.
Dusseldorp.	W. Brugman, Niederrh. N° 7.
Duisburg.	H. Meeuwsen, Niederrhein N°. 3.
Keulen.	W. Vogels, Cöln N°. 14.
Maintz.	W. Keller, Mainz N°. 1.
Mannheim.	A. Baudain, Urania.
Wezel.	E. T. Beijer, de Hoop.
Urdingen.	J. Demmer, Vrouw Maria.
Heilbron.	G. Mussig, Albert Schmidt.

AMSTERDAM, 7 September, vertrokken naar:

Keulen.	J. Lenzi, Cöln N°. 6.
Wezel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Mannheim.	J. Dorzenbach, Jacob.
Urdingen.	F. W. Mewsen.
Maintz.	J. Lohr, Maintz N°. 1.

Rijnhoogte ARNHEM, 6 Sept. 7 p. 8 duim. KEULEN, 6 » 5 vt. 4 »

Advertentiën.

(1795) Tegen 1° Januarij aanst. wordt gevraagd, een geroutineerd **Reiziger in Manufacturen** van de R. C. Godsdienst en voorzien van goede getuigschriften. Adres met eigenhandige, vrachtvrije brieven onder Letter C. Postkantoor te Roermond.

Pensionnaat voor **JONGE JUFVROUWEN** te *Roermond*, onder de leiding der Religieuzen *Ursulynen*. Het onderwijs omvat alles, wat tot eene godsdienstige, beschaafde en grondige opvoeding behoort. Het kostgeld bedraagt ƒ150 per jaar. De wederopening der klassen is bepaald op den 3 Oktober eerstk. (1794)

REVALENTA ARABICA.

ARIF BALDER CZN., te Broek op Langendijk, is van eene langdurige borstkwaal door **REVALENTA** genezen en is veel sterker en gezonder van gestel.

De dochter van J. VAN VAALEN is door de **REVALENTA** van derdendaagsche koorts genezen.

Het 14jarig Meisje, Dochter van den Tuinbaas E. DIKS, is door het gebruik der **REVALENTA** van eene ernstige maagkwaal genezen.

De heer C. RIKKERS, te Groningen, berigt ons, dat een Horologiemaker aldaar door het gebruik van slechts ééne Bus **REVALENTA** van een hardnekkigen hoest is hersteld.

De vrouw VEENSTRA, Geb. BOVENKAMP, te Noordwolde, na vruchteloos de medicamenten van den Geneesheer gebruikt te hebben, dankt aan de **REVALENTA** hare eindelijke genezing van eene hevige maagkramp.

De Heeren J. A. KLINGER & C°., te Rotterdam, berigten, dat eene Dame aldaar die lang aan eene ziekte sukkelde waarvoor geen kruid gewassen scheen, door de **REVALENTA** genezen is.

Van alle zijden komen de gunstigste berigten in over de genezingen door **DU BARRY'S REVALENTA** verkregen; *lijders die 20 jaren aan obstructie, maagzuur, misselijkheid en slechte spijsvertering geleden hebben, zijn er volkomen door genezen, anderen die lang kwijnden en geheel verzwakt en vermagerd waren, zijn er gezond en sterk van geworden; de bleeke tanige huid der ziekte verandert zij spoedig in den frisschen blos der gezondheid; oulen van dagen heeft zij weder jong en vrolijk, sukkelende kinderen sterk en tierig gemaakt.* Duizenden danken der **REVALENTA** hunne gezondheid, men leze slechts de attesten der genezenen, in gulle goedhartigheid menschlievend afgegeven, om ook anderen den weg ter genezing te wijzen.

De **REVALENTA** is geen medicament, maar een voedsel, dat als ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal of avondmaal kan gebruikt worden, en niet meer, dikwijls minder kost dan de spijzen die zij vervangt; men kan dus met regt zeggen, dat de genezing door REVALENTA *niets kost*.

De prijs der **REVALENTA** is: Kleine Bussen 87½ Ct., 1 ℔ ƒ2, 2 ℔ ƒ3.50, 5 ℔ ƒ8, 12 ℔ ƒ16.

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt wordt Gratis afgegeven.

Men lette er vooral op, dat iedere Bus, tot waarborg der echtheid door "F. VON WINDHEIM & C°. VERKOOPHUIS" geteekend is.

VERKOOPHUIS en de bekende Depôts. (1796)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een onwaardeerbaar geneesmiddel voor degenen welke aan lever- en maagkwalen lijden. De deugd en kracht dezer pillen beproefd zijnde door een groot aantal lijders en wel bijzonderlijk in Nederland, Java en Suriname, is het onnoodig om dezelven verder uitteweiden daar duizenden daarvan gebruik gemaakt hebbende, hare weldadige uitwerking hebben ondervonden, al degenen welke lijden aan ongesteldheid aan de lever of de ingewanden, gebrek aan spijsvertering, zware hoofdpijnen, duizeligheid, aandrang van het bloed naar het hoofd, kunnen geen beter werkend middel gebruiken. Zij zijn ook buitengewoon heilzaam voor borstkwaal, mits dat tevens de Zalf daarbij ter inwrijving op de borst des morgens en 's avonds wordt gebruikt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volg: *Doosjes Pillen* à ƒ0.80, ƒ1.35, ƒ3.00, ƒ6.75, ƒ13.50, ƒ20.50.
Potjes Zalf à ƒ0.80, ƒ1.35, ƒ3.00, ƒ7.05, ƒ13.85, ƒ22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment.* (1554)

(1788) G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, debiteert met bijzonder succes à ƒ1.75 het in zijne soort geheel *uniek* werk van

ALEXIS SOYER,
DE BEKWAME HUISVROUW
OF
NIEUW KOOKBOEK

bevattende eene regelmatige en volledige reeks van voorschriften, ter zuinige bereiding van alle dagelijks voorkomende, zoowel als van meer zeldzame spijzen, gepaard aan een helder onderrigt in het **inleggen** en **inmaken** van allerlei groenten, moeskruiden, vruchten, vleeschspijzen en anderen winter-voorraad.

Vijf en twintig drukken, in Engeland achtereenvolgend verschenen van dit meesterstuk van SOYER, wiens overlijden op 5 Augustus j.l. als de dood van een wereldberoemd man door de dagbladen werd aangekondigd, (zie het *Handelsblad* van 11 Augustus 1858) en de menigvuldige hoogst gunstige beoordeelingen, door de dagbladpers daarover geveld, pleiten gewis krachtiger voor zijne *degelijkheid*, dan onze aanbeveling dit zou vermogen.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN is ontvangen:

ROME ET LONDRES

par l'abbé MARGOTTI, Docteur en Théologie, membre correspondant de l'académie de la Religion Catholique à Rome, député au Parlement Sarde. Traduit de l'italien par H. J. Maréchal, vol. in gr. 8°, 544 pages ƒ2.90

Ook is bij bovengenoemden verkrijgbaar:

De ware Bruid van Jesus Christus of de door de oefening der kloosterdeugden geheiligde ordespersoon, voor kloosterlingen van beiderlei geslacht, door den H. Alphonsus Maria de Liguori, 2 deelen te zamen 424 bladzijden in één heel lederen band ƒ0.90
Idem id. verguld op snee » 1.15

LA COMTESSE MATHILDE DE CANOSSA
ET
YOLANDE DE GRONINGUE,

par le Père BRESCIANI de la Compagnie de Jésus. Volume in 8° ƒ1.59.

Vies des Saints d'Alban Butler et Godescard avec le martyrologe Romain un traité de la canonisation des saints, un traité des fêtes mobiles, le traité de Lactance sur la mort des persécuteurs de l'église, édition augmentée de notes nouvelles, d'un grand nombre de vies inédits par M. l'abbé Tresvaux chanoine et vicaire-général de Paris, de reflexions pratiques placées après la première vie de chaque jour, par M. l'abbé Herbet et entièrement revue par M. le Glay, 6 forts volumes in 4° ƒ21.00

Vies des Pères, Martyrs et autres principaux saints, tirées des actes originaux et des monuments les plus authentiques, avec des notes historiques et critiques ouvrage traduit librement de l'Anglais d'Alban Butler par l'abbé Godescard, chanoine de saint-honoré nouvelle édition entierrement revue et augmentés d'un grand nombre de notes et notices nouvelles par M. le Chanoine P. F. X. de Ram, 7 forts volumes in 4° ƒ32.50

Traité de la Législation des cultes et spécialement du culte catholique, ou de l'origine, du développement et de l'état actuel du droit ecclésiastique en France par M. Gaudry, 3 forts volumes gr. 8° ƒ10.50

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.